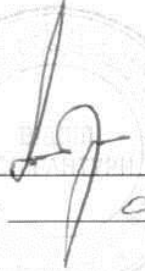

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет ветеринарної медицини

Кафедра хірургії і патофізіології ім. акад. І. О. Поваженка

« 01 » 06 2020 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

І.І. Ібатуллін

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

На засіданні вченої ради

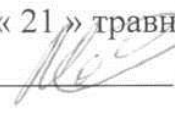
факультету ветеринарної медицини

протокол № 9 від « 25 » вересня 2020 р.

Декан факультету М.І. Цвіліховський

На засіданні кафедри хірургії і патофізіології
ім. акад І.О. Поваженка

протокол № 13 від « 21 » травня 2020 р.

Завідувач кафедри М.О. Малюк

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інноваційна хірургія тварин»

Галузь знань	21 – ветеринарна медицина
Спеціальність	211 – ветеринарна медицина
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень

Факультет ветеринарної медицини

Розробники: д.вет.н. Малюк М.О., д.вет.н. Сухонос В.П.,
к.вет.н., доц. Дорожку В.О., к.вет.н., доц. Куліда М.А.

Київ – 2020

1. Опис навчальної дисципліни

«ІННОВАЦІЙНА ХІРУРГІЯ ТВАРИН»

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Галузь знань	21 ветеринарна медицина	
Освітньо-науковий рівень	третій	
Освітній ступінь	доктор філософії	
Спеціальність	211 - ветеринарна медицина	
Спеціалізація	ветеринарна хірургія	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	Не передбачено	
Курсовий проект (робота)	Не передбачено	
Форма контролю	екзамен	
Показник навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	-
Семестр	II	-
Лекційні заняття	20	-
Практичні, семінарські заняття	-	-
Лабораторні заняття	30	-
Самостійна робота	100	-
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом дисципліни «Інноваційна хірургія тварин» є сучасні теоретичні і практичні основи відновлення хірургічними методами здоров'я тварин та втраченої або зниженої їх продуктивності.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів професійних знань по удосконаленню діагностики, лікування та попередження виникнення хірургічних хвороб.

Опанування дисципліни передбачає засвоєння концептуальних, теоретичних і методологічних основ ветеринарної хірургії за напрямками:

- з'ясування причин виникнення і закономірностей розвитку хірургічних хвороб у різних видів тварин;
- вивчення загальних та специфічних клінічних ознак хірургічних хвороб;
- розробка й удосконалення методів діагностики хірургічних хвороб;
- вивчення й розробка принципів лікування тварин з хірургічною патологією, спричиненою травмами, інфекцією, радіацією й порушеннями обміну речовин;
- вивчення процесів запалення, регенерації, внутрішніх умов в організмі, які гальмують або стимулюють видужання тварин;
- розробка ефективних та найменш травматичних методів оперативних втручань;
- винайдення методів комплексного лікування та профілактики хірургічних хвороб, яке включає оперативне втручання, переливання крові, інші біологічні методи стимуляції, а також організаційно-господарські заходи, що усувають причини виникнення хірургічних хвороб.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:

- комплексність у проведенні діагностичних досліджень у галузі хірургічної патології; комплексність у проведенні аналізу етіології та патогенезу хірургічної патології, яка включає результати різних

діагностичних показників, власних досліджень, узагальнення даних інформаційних джерел, останніх наукових досягнень;

- здатність вибрати найбільш раціональні методи лікування при хірургічних хворобах з урахуванням всіх факторів (економічна доцільність, моральні наслідки, безпечність для людей, страждання тварин тощо);
- здатність шляхом накопичення досвіду, власних досліджень, створювати нові знання, поширювати їх серед фахівців-хірургів для практичного впровадження у виробництво та клінічну практику.

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:

знати:

- сучасні теоретичні і методичні основи діагностики, етіології та патогенезу хірургічних хвороб, на основі чого зробити вибір раціонального лікування тварин;
- сучасні методи боротьби з хірургічною інфекцією шляхом раціональної антибіотокотерапії, застосування нанотехнологій, інших методів антисептичної дії.

вміти:

- використовувати сучасний світовий досвід щодо поширення, діагностики та лікування хірургічних хвороб у різних видів тварин;
- застосовувати сучасні та перспективні малотравматичні методи хірургічних втручань із використанням ендоскопічної техніки, методів електричного розтину та зварювання біологічних тканин, кріохірургії, мікрохірургії тощо;
- розробляти теоретичні і практичні основи профілактики хірургічних хвороб з метою реалізації їхнього генетичного потенціалу та отримання максимальної кількості продукції високої якості;
- оптимізувати моделі диспансеризації тварин у господарствах.

3. Структура вибіркової дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	сам. роб.
Тема 1. Характеристика та аналіз сучасної світової техніки оперативних втручань	12	2				10
Тема 2. Сучасні методи знеболення, заспокоєння та знерухомлення тварин різних видів.	16	2		4		10
Тема 3. Сучасні методи роз'єднання та з'єднання біологічних тканин.	16	2		4		10
Тема 4. Сучасні методи десмургії та післяопераційного догляду за тваринами	14	2		2		10
Тема 5. Сучасні методи операцій в ділянці голови та шиї	16	2		4		10
Тема 6. Сучасні операції в ділянці тулуба	16	2		4		10
Тема 7. Операції на кінцівках. Дисплазії суглобів кінцівок.	16	2		4		10
Тема 8. Артроскопія при лікуванні суглобової патології	14	2		2		10
Тема 9. Атравматичні методи оперативних втручань. Ентероскопія	14	2		2		10
Тема 10. Стовбурові клітини та опорно-руховий апарат тварин	16	2		4		20
Усього годин	150	20		30		100

4. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	
1.	Фармакологічні засоби знеболення, заспокоєння та знерухомлення тварин різних видів.	4
2.	Сучасні методи роз'єднання та з'єднання біологічних	4
3.	Сучасні методи десмургії та післяопераційного догляду за тваринами	2
4.	Нові операції в ділянці грудної частини тулуба та животі	4
5.	Нові операції на кінцівках. Дисплазії суглобів кінцівок у	4
6.	Артроскопія, її можливості при діагностиці та лікуванні суглобової патології	2
7.	Малотравматичні методи оперативних втручань.	2
8.	Стовбурові клітини та опорно-руховий апарат тварин	4
9.	Переломи кісток, методи лікування. Ускладнення загоєння. стимуляція репаративного остеогенезу.	4
Разом по лабораторним роботам		30

5. Контрольні питання для визначення рівня засвоєння знань здобувачами.

1. Науковий аналіз показання і протипоказання до операцій. Ступінь ризику під час операцій.
2. Зміст хірургічної операції: поняття про раціональний оперативний доступ (прямий та обхідний), раціональний оперативний прийом, заключний етап операції.
3. Науковий наліз ускладнень під час і після операції, їх запобігання та усунення. Післяопераційний догляд і утримання тварин. Лікувальна й економічна ефективність операцій.
4. Організація і проведення хірургічних операції в умовах сучасних клінік.
5. Сучасні методи профілактики травматизму.
6. Сучасні методи профілактики хірургічної інфекції під час ін'єкцій, пункцій та інших операцій у дрібних тварин.
7. Сучасні методи загальна підготовки собак і котів до операції: клінічне

дослідження, дієта, застосування засобів, що підвищують захисні сили організму, антимікробна терапія, звільнення кишок і сечового міхура від вмісту.

8. Сучасні методи підготовки слизових оболонок ока, прямої кишки та статевих органів до операцій. Підготовка операційного поля на копитцях.
9. Сучасні методи блокади больових імпульсів. Види анестезії. Короткий нарис історії знеболювання.
10. Сучасні методи загальної анестезії і їх види. Визначення й класифікація наркозу: залежно від глибини, від шляху введення, від кількості наркотичних речовин і порядку їх застосування, від стану тварини, який викликала наркотична речовина.
11. Науковий аналіз перебігу і стадій наркозу.
12. Дослідження тварин перед наркозом. Показання і протипоказання до його виконання. Підготовка тварин до наркозу.
13. Премедикація та її призначення. Засоби премедикації: седативні, холінолітичні, анальгетичні, снодійні, міорелаксанти, антигістамінні.
14. Нейролептаналгезія. Принцип методу. Показання й протипоказання до нейролептаналгезії. Застосування окремих нейролептиків. Електрознеболення.
15. Сучасні методи інгаляційного наркозу: застосування рідин, що випаровуються, та газів. Техніка й методи інгаляційного наркозу: маскового, краплинного, ендотрахеального. Поняття про інтубаційний та інсуфляційний наркоз.
16. Сучасні методи неінгаляційного наркозу: внутрішньовенного, внутрішньочеревного (інтраперитонеального), внутрішньокісткового, орального, ректального, інтратестикулярного, внутрішньом'язового. Науковий аналіз переваги й недоліки неінгаляційного наркозу.
17. Наркоз собак. Вплив фізіологічних особливостей організму собак на перебіг наркозу. Премедикація. Наркоз пропофоловий, хлоралгідратний, барбітуратний, кетаміновий, гексеналовий.

18. Наркоз котів. Вплив фізіологічних особливостей організму котів на перебіг наркозу. Премедикація. Наркоз пропофоловий, хлоралгідратний, барбітуратний, кетаміновий, гексеналовий.
19. Науковий аналіз ускладнень під час наркозу у собак: з боку органів дихання, кровообігу, неврологічні й технічні. Реанімаційні заходи (попередження та усунення ускладнень до операції, під час операції і у післяопераційний період).
20. Ускладнення під час наркозу у котів: з боку органів дихання, кровообігу, неврологічні й технічні. Реанімаційні заходи (попередження та усунення ускладнень до операції, під час операції і у післяопераційний період).
21. Сучасні засоби термінальної місцевої анестезії – поверхневої, інфільтраційної (лінійної, циркулярної, поперечного розрізу, тугого повзучого інфільтрату за Вишневським).
22. Ускладнення під час місцевого знеболювання, запобігання їм та методи лікування.
23. Сучасні методи застосування регіональної анестезії – провідникової (стовбурової, плексусної, паравертебральної, центральної, периферійної). Спинномозкова (епідуральна і субарахноїдальна) анестезія. Діагностичне й лікувальне значення місцевої анестезії.
24. Кровотеча та її наслідки для організму. Визначення кровотечі, крововиливу, гематоми. Згортання крові. Класифікація кровотеч залежно від виду пошкодженої кровоносної судини; від локалізації, від часу виникнення.
25. Сучасне розуміння мимовільної зупинки кровотечі. Методи зупинки кровотечі: профілактичні, провізорні або тимчасові, остаточні. Профілактика кровотечі. Застосування фармакологічних засобів і лікарських рослин для профілактики кровотеч. Надання допомоги тваринам у разі гострої втрати крові.
26. Визначення поняття пункція і вливання. Кровопускання. Показання і техніка виконання кровопускання і взяття крові.

27. Переливання крові (гемотрансфузія). Показання для переливання крові.
Вибір донора (визначення сумісності крові). Краплинне, пряме і непряме переливання крові.
28. Лапаротомія: діагностична і лікувальна. Способи лапаротомії вентральної черевної стінки і бокової черевної стінки: показання і протипоказання, фіксація, знеболення, техніка виконання, післяопераційне лікування.
29. Сучасні методи операцій в разі пролапсів та евертацій.
30. Анатомопографічні особливості ділянки промежини і органів тазової порожнини. Катетеризація сечового міхура; прокол сечового міхура і розтин сечового міхура (цистотомія) у собак і котів: показання і протипоказання, фіксація, знеболення, техніка виконання, післяопераційне лікування.
31. Організація анестезіологічного забезпечення та відділень інтенсивної терапії в умовах клінік.
32. Сучасний наркоз. Види, засоби, методика проведення.
33. Підготовка хворих собак і котів до наркозу, види премедикації.
34. Інгаляційний наркоз, його види. Стадії інгаляційного наркозу.
35. Ускладнення інгаляційного наркозу, невідкладна допомога.
36. Неінгаляційний наркоз, його види, ускладнення, невідкладна допомога.
37. Місцева анестезія, її види, основні фармакологічні препарати.
38. Епідуральна і спинномозкова анестезія, показання та протипоказання.
39. Внутрішньокісткова та внутрішньосудина анестезія, показання до виконання.
40. Термінальні стани, клініка, діагностика.
41. Стадії серцево-легенево-мозкової реанімації.
42. Основна задача і прийоми реанімації та інтенсивної терапії.
43. Техніка непрямого масажу серця та вентиляції легенів у собак і котів.
44. Наукові критерії ефективності реанімаційних заходів.
45. Ускладнення та їх попередження при реанімаційних заходах.
46. Перша допомога при ларинго- і бронхоспазмі.

47. Реакції та ускладнення після переливання крові, її компонентів та препаратів.
48. Шок, його визначення, види.
49. Гемотрансфузійний шок. Клініка, діагностика, невідкладна допомога та лікування.
50. Травматичний шок. Клініка, діагностика та інтенсивна терапія.

6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються нормативні документи, наочне обладнання, комп'ютерні програми з відповідним програмним забезпеченням, наочні стенди, каталоги нормативних документів, Закони України тощо.

7. Форми контролю

1. Усний і письмовий поточний контроль знань.
2. Формою самостійної роботи здобувача є вивчення спеціальної літератури та виконання індивідуальних завдань.
3. Екзамен.

8. Методичне забезпечення

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи здобувачів.

9. Рекомендована література

Основна

1. Оперативна хірургія, анестезіологія і топографічна анатомія / В.М. Власенко, Л.А. Тихонюк, М.В. Рубленко. - Біла Церква, 2003.-512 с.
2. Сарбаш Д.В. та ін. Оперативна хірургія: практикум.- Х.: Стиль-Іздат, 2017.- 218 с.
3. Власенко В.М. та ін. Практикум по оперативній хірургії, К., "Урожай", 1995.- 152 с.
4. Загальна ветеринарно-медична хірургія./За ред. Проф. Борисевича В.Б.- К.: Науковий світ, 2001.- 312 с.
5. Магда И. И. и др. Оперативная хирургия с основами топографической анатомии. - Агропромизд., 1990. -270 с.
6. Чубар В.К. Оперативна хірургія свійських тварин. К., 1954. - 370 с.
7. Загальна ветеринарна хірургія./За ред. проф. Панька І.С.- Б.Церква, 1998

Додаткова

1. Ельцов С.Г. и др. Оперативная хирургия с основами топографической анатомии домашних животных. Сельхозиздат, 1958.- 380 с.
2. Садовский Н.С. Топографическая анатомия домашних животных. Сельхозиздат., 1969.- 412 с.
3. Сухонос В.П. Хвороби розвитку та остеохондропатії кістково-суглобового апарату кінцівок у дрібних тварин (діагностика, патогенез та лікування).- К.: Аграрна освіта.- 2004.- 83 с.
4. Сухонос В.П. и др. Ортопедія собак і котів. Частина І. Ортопедична хірургічна патологія. Друк «ЦП КОМПРИНТ», 2017.-140 с.
5. Сухонос В.П. и др.. Ортопедія собак і котів. Частина ІІ. Хірургічна патологія черепа та хребта. Друк «ЦП КОМПРИНТ», 2017.-108 с.
6. Сухонос В.П. Способы фиксации животных и техника безопасности

при хирургических операциях. Метод, разработка - РИО УСХА,
К.- 1984.- 70 с.

10. Інформаційні ресурси

1. http://vk.com/doc33748401_167343212?hash=033524a2f9cf721f76&dl=28aabb49a7217e1962
2. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/269-92-п>
3. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/46-93>
4. <http://academia-pc.com.ua/product/119>
5. http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU92576.html
6. <http://www.info-works.com.ua/referats/politika/3498.html>
7. <http://za-day.narod.ru/metrologija.htm>
8. http://abc.vvsu.ru/Books/metrolog_standar_i_sertif/
9. <http://www.xumuk.ru/ssm/>
10. <http://ua.textreferat.com/referat-1613-1.html>
11. http://pidruchniki.ws/19480327/ekonomika/standartizatsiya_sertifikatsiya_produktsiyi
12. http://www.csau.crimea-ua.com/ua/biblioteka_prosmotri_01.html
13. <http://nauch.com.ua/bank/36497/index.html>
14. <http://www.udc.com.ua/modules.php?op=modload&name=News&file=article&sid=161>
15. http://www.naau.org.ua/ua/projects/twinning/project_news/22.html
16. <http://vse-znaniya.com/hozyaystvennoe-pravo/derjavna-sistema-standartizatsiji.html>